

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGŐLENYÉK ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:
Egész évre . . . 12.- kor. Negyedévre . . . 3.- kor.
Félévre . . . 6.- kor. Egy óra . . . 1.- kor.
Egyes szám ára 4 fillér.

Felelős szerkesztő:
SIMON ISTVÁN.

Lapkiadó:
HOROVITZ ZSIGMOND.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve:
Egész évre . . . 18.- kor. Negyedévre . . . 4.50 kor.
Félévre . . . 9.- kor. Egy óra . . . 1.50 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Plac-u. 12. (Nagytemplomtér felől.) Telefon 330.

Városrendezés és városfejlődés.

Egy előző cikkben rövid keretben rámutattam azokra a hátrányokra, melyek a várost anyagilag és erkölcsileg — de főleg erkölcsileg, mert hiszen 800,000 K tőkénél eselleges kisebb kamatoztatása ennek a városnak pénzügyét alig-alig érinti — érthetik különösen akkor, ha a részvénytársaság prosperál és nagy osztalékot tud fizetni, mert akkor a telekspekuláció kifünően bevált és amitől mindig fáztunk: a házbérek feltartózatlanul fognak tovább is emelkedni, ami csak természetes is, mert a szinte elképzelhetetlen magasságba már is felszökött telekárak, az építkezés horribilis drágasága, a közterhek különböző fajai az építkezés lukrativitását nagy mértékben leszálítják, mit csakis a felemelt lakbérékkel tudnak egyensúlyban tartani.

És ha ezzel az állandó emelkedéssel a lakosság keresetforrásai gyarapodnának, keresetképesége növekedni volna, ám akkor a házbérek növekedése senkit sem nyugtalanítana; de mikor azt látjuk, hogy az üzleti bérek 50-100 százalékos emelkedő irányzatot vesznek, az áruforgalom emelkedése pedig ezzel lépést nem tarthat, ez máshova, mint kereskedőink pénzügyi egyensúlyának elvesztésére, avagy a vevőközönség nagymérvű megsarcolására nem vezethet.

De mindezek csak tünetek, melyek egy keletkező nagy bajról beszélnek: arról az irányzatról, hogy minden élet, minden forgalom a város egy bizonyos részébe és pedig a főutca tere felé terelődik, hol a létkető eleven élet minden érverése erősen érezhető, míg a város többi részében csak azok az el-elgyengülő dobbanások hallhatók, melyek a távoli zaj és élet létezésére engednek homályos sejtést.

Ez az irány pedig egyenesen káros, mert igaz, hogy a Piac-utca és a közvetlen kapcsolatban álló utcák háztelkei eddig soha sem sejtett árakat értek el, de ezzel szemben azt látjuk, hogy az az élénk birtokcsere, mit a most említett helyeken tapasztalhatunk, a külső területeken, sőt a főutca torkoló utcák távolabbeső szélén a vételkedv egyáltalában nem mutatkozik, hogy éveken át látunk egy-egy nagy telekkel bíró házat eladásra hirdetni anélkül, hogy vevője találkoznék.

Kétségtelen tehát, hogy az árak emelkedő irányzata lépést nem tart a város minden részében, ami, ha mesterségesen istá-

poltatik, idővel a külteleknek elértektelenedésére fog vezetni és azt sem jogosnak, sem méltányosnak mondani nem lehet, sőt nagyfokú méltánytalanságot rejt magában azokkal szemben, kik a város külső területeit lakják, de az adózás és egyéb közterhek viselésében a belterületek tulajdonosaival egyenlő arányban osztoznak.

A város, a lakosság egyenlő érdeke tehát, hogy az ár emelkedés a város egész területén lépést tartson, ez pedig csak úgy állhat be, ha egy bizonyos decentralizáció bekövetkezik, mely határát szabná az aránytalan ár emelkedésnek a belső részekben anélkül, hogy az árak tulságos hanyatlásával deroute keletkezzenek, viszont egy méltányos emelkedő irányzatot eredményezne a külterületeken.

Ez a cél részben a kellő számú mellékutca nyitása és főleg egészséges közlekedési politikával volna elérhető.

Ami már most a kellő számú mellékutca nyitását illeti, ennél a kérdésnél is megnyilatkozik, hogy van-e a városrendezési részvénytársaságnak hivatása és hogy érvényesülhet-e abban az irányban, melyet hirdettek.

Mert hiszen, ha arról van szó, hogy épületeket a társaság megvegyen és a városnak átadja, hogy ez oda középületeket, esetleg bérházat emeljen, amikor arról van tehát szó, hogy akár magas bérért birtokhelyiségek helyett a város valamely intézményét saját otthonába költöztesse, avagy a bérházat kihasználja, még talán lehetne beszélni arról, hogy a város jó üzletet csinált, tehát vegye át, ha drágábban is, a városrendezési részvénytársaságtól a szükséges telket, mert a helyek kellő kihasználásával a kellő kamatoztatást el tudja érni, de amikor arról beszélünk, hogy a közlekedés, a forgalom lebonyolítására egyrészt, másrészt a végeken levő utcákba egy kis létketés átvitele végett egész épületeket a város megvegyen, azokat lerombolja, szabályozza, vízvezetékekkel, csatornával, burkolattal, világítással elássa és egyéb hasznat ebből nem láthat, mintha esetleg a betterment-taxot megkapja, akkor a városnak csak kiadásai vannak és ha ilyen telkeket szerzett meg a városrendezési részvénytársaságtól ha méltányos árban is, de drágán és úgy, hogy annak hasznat adott: akkor szem elől tévesztette saját jól felfogott érdekét, lakóinak érdekét és csak egy érdekét istápolta: a városrendezési részvénytársaságét, mely nem a lakosság érdeke.

Am ha már ez t. i. új utcák nyitása előmozdítja a városrendezést, a város fejlő-

dést, arányosan tudja fejleszteni és túlmagasságból a kellő értékre képes redukálni — valóságos értékcsökkenés nélkül — kül és belterületek ingatlanainak árát, akkor ezt a célt százszorosán szolgálja egy egészséges közlekedési politika.

A tény az, hogy számos, nagyon számos embert foglalkozása a központhoz köti, legyen az akár iparos, akár kereskedő vagy szellemi foglalkozást űző és minthogy mindenki a főutcában vagy annak közvetlen közelében akar elhelyezkedni, természetesen, hogy a boltbérek, irodai és egyéb üzlethelyiségek árai soha nem sejtett arányokban, jobban mondva aránytalanságokban szöktek fel és minthogy mindenki akár üzleti akár kényelmi szempontból oda törekszik, hogy lakása az üzlete mellett vagy legalább közelében lehessen, a lakásbérek is 50-60 százalékos emelkedést mutatnak. Ennek az állapotnak a szanálása pedig csak úgy lehetséges, ha a városi közlekedési eszköz, a villamos vasut a legmesszebbmenő mértékben kibővítetik. Ez az eszköz módot nyújt a lakosságnak, hogy akár üzleteit a város belsejében tartva, a külterületen lakhassék, akár a vasut mentén és annak fejlődése arányában megnyíló új közlekedési erek mentén helyezze el lakását és üzletét, ami egyaránt a fejlődéshez fog vezetni.

Azzal — őszintén megvallom — nem vagyok tisztában, hogy a város a villamostársasággal kötött szerződésben a maga részére micsoda ingerentiát tartott fenn; kívánhatja-e a hálózat kiterjesztését az eddig még villamos vasuthálózattal nem bíró mellékutcákra (pl. Erzsébet-ut, Miklós-utca) adott-e a már létező hálózatra a vasutársaságnak kizárólagos jogot? tartott-e fenn magának befolyást a tarifára nézve? Ám azt merem állítani, hogy a vasutársaságnak az egész város területére kizárólagos jogot bizonyára nem adott és ha ez a fellevelem helyes alapon nyugszik és a villamos vasutársaság — mint látjuk — eléggé, sőt nagyon jövedelmező vállalatot a város által kívánt arányban kiterjeszteni nem akarja, nyisson konkurrens vasutakat, főleg a város egész területét átívelő villamos közvasutat, amelybe a meglévő vállalat meglévő vagy létesítendő vonalait bekapcsolódnak.

Hiszzen itt 8-10 kilométer vasutról van szó, melynek a létesítése ma már annál könnyebb, mert a város saját üzemből villamos telepet tart fenn, melynek csak kibővítése volna szükséges az áramtöbblet előállítására.

Mindennemü kézimunka anyagokat dus választékban raktáron tart
Talhammer Hermine előnyomda és kézimunka üzlete Szent-Anna-utca 1. sz.

Ezt a vállalatot csinálja meg a város részvénytársasági alapon, itt jegyezze le a részvényeket olyan számban, hogy a vezetésre abszolút befolyással lehessen és ekkor elért egy igazán nagy célt: egy nagy város nagyarányu fejlődésének alapját fekteti le.

Hátha ezt a perspektívát még azzal is lehetne szebbé tenni, hogy az építkezésnek egy a mainál olcsóbb tartósságban a maival vetélkedő módját lehetne meghonosítani?

Am ez a szempont már inkább a magánvállalkozás keretébe vág és a közszempontot ettől elhomályosítani nem szabad.

Dr Berkes Móric.

A kétféjű sas.

Az 1867-iki koronázás után a magyar nemzet a maga páratlan nagylelkűségének és bőkezűségének minden jelével elhalmozta a királyt. Egyebek között a remek gödöllői kastélyt és szépvidékű tartozékát bocsátotta rendelkezésére, melyet a kényelem, fény és tetszetősség minden kellékével ellátott.

Jóleshetett ott a königgrætz-i viágra szóló vereséget kipihenni.

Jól érzi ott magát a király most is; mert a rosszulletéről terjesztett hírek nem igazak.

Nem csoda, hiszen szép ott majdnem minden.

Azért nem mondhatjuk, hogy minden, mert a kastélyon ott disztelenkedik egy otromba kétféjű sas.

Ki cselekedte azt oda? Az akkori magyar kormány-e hyperloyalitásból vagy valamelyik bécsi főlakáj! Ennek utána kell járni, mihamarabb ki kell deríteni. Ha az derül ki, hogy az akkori magyar kormány tette oda, akkor minden további teketória nélkül le kell onnan vétetni, ha pedig Bécsből

vagy a nagyszerű Ausztria más boldogabb tájáról importálták, akkor mint sérelmet szóvá kell tenni az országgyűlésen s nem szabad nyugodni addig, míg akár a gödöllői kastélyon, akár a budai várpalotán ott lesz az a csunya madár.

Ez a téma soha sem volt aktuálisabb, mint ma, amikor a kétféjű sas a véderőreformnal a magyar törvénykönyvbe is be akar tolni.

Eddig csak épületekre és sárgafekete faköpnövegekre szemtelenkedett fel jog, törvény és józslás ellenére, most meg akarja fertőzni a magyar törvényjavaslatban kifejezetten erről a monstrumról, de igenis van a szolgálati nyelvről, amely betolakodik a magyar igazságszolgáltatás katonai részébe, amely nyelv ennek a kétféjű szörnynek a vartyogása s amely hivatalos írásba foglalva soha sem lesz látható kétféjű sas nélkül.

Tehát ezek elválhatatlanok egymástól, egyik viszi, hozza, hordja a másikat.

De hát mi is légyen voltaképpen az a kétféjű bestia?

Azt tudjuk, hogy hajdan a római német császárságnak volt a népnuzást hirdető cégére, de azt is tudjuk, hogy I. Napoleon megtette a becsületes világnak azt a szivességet, hogy ennek a császárságnak kitekerte a nyakát. Sajnos, a madara elrepült, annak most is meg van a nyaka. Még kettő is van az eszemadtának.

De hova is repült hát az a madár? Be a családba, vagy az ujonnan született Ausztria csörgő-sapkájára?

Jól emlékszünk rá, hogy a vén darabont Fejérváry, mikor sarokba szoritották, azt a magyarázatot nyögte ki a sárgafekete színéről, hogy az nem más, mint az uralkodó családi színe.

Hát hiszen nem hittük el neki, de azért már egy bajjal azt is megmagyarázhatta volna, hogy hát vajjon a kétféjű sas családi madár-e?

Elmaradt a magyarázat, de azért tudjuk, látjuk, hogy nem az. Ez idő szerint nem egyéb az, mint Ausztriának a hivatalos cimere. Van-e osztrák hivatalos írás, amelyről az hiányzik s van-e osztrák hivatal, ahol ki ne volna függesztve? Mindenütt ott van.

Ez ellen nincs is semmi kifogásunk, legyenek vele az osztrákok boldogok. De az ellen igenis van, hogy ide áttoladjék az ő cimérük.

Pedig áttoladott és most itt meg akar fészkelni.

Mit keres a magyar baka csákóján és övén a kétféjű sas, mit keres a magyar ezredek zászlóján egy idegen állam színe és cimere?

Hol van a híres paritás? Még ha megvan is ez idő szerint az átkozott és szégyenletes közösség a haderőnél, akkor is miért terpeszkedik rá Ausztria Magyarországra? Miért és meddig kell ezt nekünk összetett kézzel tűrnünk?

Lám az osztrák sógor leköpi a Bécsbe vetődött magyar honvéd csákóján a magyar címet s mikor védekezik, rendőri asszisztenciával elveri és börtönbe csukja.

Az nem tűr, a pimasz, semmit, ami magyar vonatkozású még ott sem, ahol az az ő állami életébe távolról sem akar belevágni, de nekünk tűrnünk kell a kétféjű sas minden karmolását.

Letagadhatatlanul bizonyos, hogy még mindig a Grössösterreich agyréme kísért, még nem hagytak fel avval az örülettel, hogy az egységes és ezeréves Magyarországot beolvassák a rongyongyúlt, folt hátán folt és mindössze száz

Achim Andrásról.

Írta: dr Király Péter.

Egy nyílt jellemű, őszinte igaz lelkű ember, egy klasszikus magyar parasztegyéniség, egy párját ritkító agitátorus tehetség dől ki Achim Andrásról az élők sorából. Hogyha mint politikus nagystílűnek és mint aegyniségűnek nem mondhatjuk is, mert a magas politikával vajmi keveset törődött azért, mint egy unicum a maga nemében mégis megérdemli, hogy meghajtsuk emléke előtt a köztiszteltet és a közbecsülés zászlóját.

Nagyon érdekes volt életének s közéleti szereplésének minden mozzanata, de legérdekesebb volt halála.

Tragikus halálával megpecsételte azt az igazságot, és erkölcsi szelplőtlenséget, amelynek egész életét szentelte, melyért fáradhatatlanul dolgozott, küzdött, szenvedett. Martíromságával szentté avatta azt az ügyet, a melyet képvisel.

Az az ügy, amelyért ilyen tragikusan kell meghalni, — az az ügy szent ügy Isten és az egész világ előtt.

Achim Andrásról még ellenségei sem tudtak szemrehányásként más egyebet mondani, mint azt, hogy harcmódora kiméretlen, durva, erőszakoskodó volt, a tamadás és védekezés megválogatásában nem volt eléggé tapintatos, körültekintő és disztingváló.

Ezt a felfogást én nem osztom.

A harcmódornak és a fegyvernek alkalmazkodni kell az ellenfél harcmódorához, és fegyveréhez.

Achim András ellenfelei sem a fegyverek, sem a harcmódor megválogatásában nem voltak sem humánosabbak, sem jobb ízlésűek, sem jellemileg és lelkileg kevésbé parasztlak, mint ő volt.

Kiáltó igazságtalanság szemrehányást tenni ennek az embernek azért, hogy ő a maga otthonában, a maga szűkebbkörű hazájában polgártársainak tisztelését, becsülését és szeretetét ki tudta érdemelni. Ez nem-hogy hibája lenne, sőt határozottan erénye, sőt mi több, mint krisztusi erénye volt neki, mert hiszen maga a Krisztus is többször panasza fakadt amiatt, hogy hazájában nem méltányolták, nem becsülték meg érdem szerint.

„Némó apostol in patria sua.” (Senki sem prófeta a maga hazájában) — sohajtott fel többször az istenember.

Hogy Achim András otthon a maga igaz jóemberi, hamisítatlan lelkű barátai körében kellemesebben érezte magát, mint holmi „uri társaságban,“ ahol bizony hírványságnál és rutinért a jasságnál alig tanu hat egyebet az ember: ezért sem érheti őt szemrehányás.

Hogy miért járt csizmában, pruszliban, pörge kalappal a fején . . . s miért nem járt lagcipőben, miért nem viselt frakkot, glasse keztyűt, pantalló nadrágot? Hát érdemes-e ezt kérdésessé, pláne odisszussá tenni bárkivel szemben is?

Cizmában járt, de nem sikkasztott, nem csalt, nem lopott; senkinek a jószágával, szivességével, barátságával, vendégszeretetével vissza nem élt — amint ezt nagyon sok modern uri ember pirulás nélkül megteszi, pimasz módon és büntetlenül megteheti, aki ráadásul az ő nagyságos és méltóságos barátainak köszönheti, hogy a börtönbe nem kerül.

Gyönyörű barátság! Kitűnő egyéni érvényesülés!

Szalonokban grasszál, becsületes emberek közt feszing, — kérkedik, nagy hahotával éreztetve a maga uri mivoltját . . . pedig törvénytelen gyermekeit büntetlenül meggyilkoltatta, hogy eltartásukról gondoskodni ne kelljen. Ezüst evőeszközöket lopott, zálogházba becsapta s a kapott pénzt eltivornyázta s bűnös üzemeit uri barátaival s befolyásos barátjának rimánkodása révén eltitkosította.

És ma tekintetes doktor ur a neve. Sőt szemtelen követelőzéssel kéri ki magának a köztiszteltet, a közbecsülést, a titlust és a viulust.

Ilyen gyalázatos alakokkal van szaturálva a mi modern uri társadalmunk. Az ilyen társadalom pedig nem méltó arra, hogy egy puritán jellemű, Achim Andrásról leki-csinylő hangon beszéljen s bárki fölött is erkölcsi bírákodást gyakoroljon.

Aki a bünt elpalástolja: az maga is bűnös.

Jelszava és vezérelve ennek az erkölcsi végvonagásban szenvedő „modern uri társadalomnak“ az, hogy: Szemet hunyok a te aljasságaid előtt, hogy aztán majd viszont te is hunyd be szemeidet az én aljasságaim előtt.

Éni és élni hagyni!

Összetart . . . hogy tovább bitorolhassa a társadalom fölötti vezetés és uralkodás jogát. Összetart . . . de összetartásának köteleke és szelleme nem a becsület, nem az erkölcs, nem a szeretet: hanem a büntudatosság és elvetemült alávalóság alacsony érzete . . . s ahelyett, hogy a garázda, komisz alakokat a maga köréből érdemük sze-

év óta összetakolt, területileg kisebb Ausztriába.

Hát ez az, ami ellen minden erőnkkel a végletekig kell harcolnunk. Az ideje épen most van a hadüzenetnek, mikor a galád véderőjavaslattal ismét beljebb gázol állami önállóságunkba az osztrák perfidia.

A nemzetet fel kell rázni zsbabasztó lethargiájából s a legkiméletlenebb harcot azonnal meg kell indítani, mert elveszünk. Elveszünk, mint magyarok, egyebek pedig nem akarunk lenni.

Az előcsatározásoknál színvallásra kell kényszeríteni a Khuen-kormányt az osztrák merénnyel felől.

Nyilatkozatra kell birni arra nézve, hogy mi lesz a Tisza-féle kilences bizottsági programmal, végre lesz-e hajtva a véderőjavaslat tárgyalása előtt, valamint arra nézve is, hogy a magyar ezredék hadbíróágánál vezetőedő magyar jegyzőkongveken és magyar szövegű itéleteken ott lesz-e a magyar cimervagy marad a kétfejű sas és hogy az itéleteket a magyar király nevében hirdetik-e ki vagy az osztrák császár nevében?

A cimerv és zászlókérdés azonnali rendezését a külügyi hivataloknál is, valamint a választójog tető alá hozását a legkiméletlenebbül szintén sürgetni kell s ennek kapcsán ki kell venni a kormány félre nem a magyarázható nyilatkozatát.

Ha aztán, amit várhatunk, a kormány ezek közül bármire nézve is elutasító vagy elodázó nyilatkozatot tesz, a népet fel kell szólítani a szent háborúra, kibontván a magyar nép prófétájának Kossuth Lajosnak zászlóját!

Nemle.

rint kirugdosná és kipofozná mint megannyi javíthatatlan kutyát, — bűnpártolással, bűneliussal tovább dédelgeti őket . . .

Jaj annak, aki közölközik önértetes, egyenes gondolkodású, igazságiszielő, jellemes, meg nem vesztegethető, fennkölt lelki Jaj annak, aki nekik szemükbe meg meri mondani az igazat, aki őket értékükön felül nem becsüli . . . Az ilyen ember meg van bélyegezve ő előttük. Az ilyen megbélyegzett embert aztán a modern, tudakos, „uri leleményesség” aljas eszközeinek egész arzenáljával veszik üldözöbe . . . Hogyne, — amikor méltatlan az ő „uri társaságukhoz”. Az aljas rágalomnak, a halóság és bíróság előtti erkölcstelen meghurcolásnak s az egyéni becsületgyilkolás mesterfogásainak, családi élet brutális feldulásának minden elképzelhető piszkos eszközét és módját felhasználják, hogy a jókat és az igazakat üldözhesék, gyötörhesék, maguk közül kipusztíthassák s ha a dolog másképp nem megy: meggyilkolják, mint Achin Andrást, sőt ráadásul még a ravatala és a sirja fölött is tovább gyalázkodnak . . .

Gyönyörű jellemvonás. Kifünő uralkodó szellem. Uri tempó, gavallérvirtus, mondhatom!

Ime így festenek azok, akik Achim Andrástól lekicsinylő és gyalázkodó hangon emlékeznek meg.

Bizony pedig semmikép nem illik ő hozzájuk az erkölcsi bíraskodás; — méltatlanok ők arra, hogy bárki fölött is bírói széket üljenek. Sokkal jobban illenek ő hozzájuk, ha önmagukat tanulják megismerni s a saját házuk és portájuk előtt sepernének s önmagukat megjavítanák, amíg nem késő.

Schwarz M. L.

férfi, nőidivat és bazáraru

üzlete május 10. óta

Piacz-utca 52. sz.

Miklós-utczával szemben található.

Szalma kalapok felette olcsón.

Bánffy Dezső

Bánffy Dezső báró volt miniszterelnök hosszas betegsége után ma éjszaka 2 óra 20 perckor Bimó-utcai palotájában meghalt. Csak az utolsó pillanatokban vesztette el az eszméletét. Belagágyánál tartózkodó családtagok kétségbeesetten nézték a nagybeteg kínlását.

Két óra után Tihanyi dr és Szöllőssy dr háziorvosai és Jendrassik Jenő egyetemi tanár konstataáltak, hogy a volt miniszterelnök szívverése folyton gyöngül és a halálnak minden percben be kell következnie. Egy-negyed három után Bánffy Dezső báró kiszünetelt.

A nagy magyar államférfiu, báró Bánffy Dezső halála országszerte mélységes részvétet keltett. A gyász általános és nemcsak a politikai világ, de az egész magyar társadalom érzi a nagy veszteséget, mely a nemzetet érte. A mélyen sujtott családhoz pedig özönével érkeznek a részvénytilvánítások.

Az elhunytat, aki tudvalevőleg a református egyháznak főgondnoka is volt, pénteken délután 3 órakor temetik a Kálvintéri református templomból. Már az első készülődésekből is meglehet állapítani, hogy a te. . . és impozáns és báró Bánffy Dezső kiváló, mindenki által nagyrabecsült egyéniségének megfelelő lesz.

A képviselőház részvéte.

Ismét két hatalmas fekete lobogó leng az országháza ormón. Báró Bánffy Dezső halálát hirdeti. A képviselők nagy számban gyűltek össze és mély megindulással beszéltek a kiváló államférfiu haláláról. Berzeviczy Albert elnök gyönyörű szavakkal parentálta el Bánffy Dezsőt, utána pedig Justh Gyula és gróf Apponyi Albert adtak kifejezést pártjaik nevében mélységes gyászuknak. Megütöztetést keltett, hogy sem a kormány, sem a munkapárt részéről nem történt felszólalás.

Berzeviczy Albert elnök fél 11 órakor megnyitja az ülést.

Hitelesítik a mult ülés jegyzőkönyvét.

Elnök: Szomorú jelentést kell tennem. Ma a hajnali órákban meghalt báró Bánffy Dezső, a képviselőháznak három éven át volt elnöke, majd Magyarország volt miniszterelnöke. (A képviselők felállanak.) Halála nem jött váratlanul. Hosszu, kínos betegség előzte meg, mégis tompihaltan élesen sebz mindanyunk szívét, mert mindannyian érezzük hiányát a közéletben. (Helyeslés.) Báró Bánffy a bércek hazájából hozott magával valamint a Zápolyák véreből. Erős, makacs jellemet, amelylyel mindvégig a magyarságért küzdött. Ez a küzdelem volt élete. Már szenvedően hallottuk utoljára, de akkor is sivár elszigeteltségében is törhetetlen volt. Politikai céljai többször változtak, de az ezért folytatott küzdelemben mindig erős volt és egész lelkét vitte bele. Nincs párt, amelylyel politikai pályája alatt szemben ne állott volna, de nincsen tagja ennek a Háznak, aki most ne a legnagyobb részvéttel vegye tudomásul halálát. (Helyeslés.) Indítványozom, hogy a Ház részvéte

jegyzőkönyvben adjon kifejezést, a mai ülést gyásza jeléül rekeszsze be, az özvegyhez intézzen részvétíratot és a temetésen testületileg vegyen részt. (Általános helyeslés.)

Gróf Apponyi Albert: A gyászír, amelyet az elnök ur bejelentett, nem jött ugyan váratlanul, de azért oly hirtelentül nem várta s ezért elnézést kér, hogy nem jelent meg a gyász külső jelével. Kifejezést akar adni pártja ama érzelmének, hogy ők, akik éles ellentétben voltak báró Bánffy Dezsővel, most nem gondolnak az ellentétekre, hanem csak arra, hogy a nemzet egyik legkiválóbb fiát veszítette el. Ezzel az érzellemmel akar bucsuzni öle és kijelenti, hogy az elnök javaslatát elfogadja. (Helyeslés.)

Justh Gyula: Tisztelt Ház! Mély megilletődéssel és nagy fájdalommal vettük mindannyian báró Bánffy Dezső elhunytának hírért. Az ő jellegzetes nagy államférfiu egyéniségének elvesztése pótolhatatlan ürt hagy Magyarországnak közéletében, egységes magyar nemzeti állam, a szó legnemesebb értelmében vett szabadelvűség, a demokratikus előhaladás voltak az ő politikai jelszavai és eszméi, a melyekért küzdött. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Egész férfi volt, aki kiérdemelte mindannyiunknak szeretetét, kiérdemelte mindannyiunknak becsülését és tiszteletét (Igaz! Ugy van!) és akinek elköltözése minden magyar szívet szomorúság tölti el. (Igaz! Ugy van!)

Hozzájárulok úgy a magam, mint a függetlenségi és 48-as párt nevében az elnöki előterjesztésekhez. (Általános helyeslés.)

Elnök: a pénteki ülésre kifizeti a napirendet és az ülést berekeszti.

Bánffy működése.

Bánffy Dezső báró egyike volt a modern Magyarország legkiválóbb jellegű államférfiainak. Mélységes magyar érzés, törhetetlen akarat, a megalkuvástól való idgenkedés és főleg a liberalizmushoz való szivós ragaszkodás szabták meg politikai irányát. Félretemetetlen erélyességének híre vonta magára a kilencvenes évek elején a hatalom irányítóinak figyelmét. Megtelték a képviselőház elnökének, a Wekerle-kormány lemondása után miniszterelnökké lett és az ő kabinetjének vált feladatává, hogy az akkor még függőben volt egyházpolitikai javaslatokat törvényerőre emelje és azok békés végrehajtását biztosítsa, ami Bánffynak teljes mértékben sikerült is.

Szivós kitartásával és férfias jellemével annyira megnyerte az uralkodó kegyét, hogy politikájának oly hatalmas akadályait, mint Agliardi pápai nuncius és Kálnoki külügyminiszter is el tudja utjából hárítani. De bukását is annak köszönhetette, hogy soha meg nem alkudott ellenfeleivel és azok irtó harcra szövetkeztek ellene. Bukása után a magánosságba vonult s tanulmányokba mélyedt.

Amikor ismét a politikai aktivitás terére lépett, lemondott a magyar királyi főudvarmesteri címéről, amelylyel az uralkodó bukása után kitüntette, hogy harcba lépjen új programjáért: Magyarország gazdasági függetlenségének és a 67-es kiegyezésből magyarázható nemzeti jogoknak kivívásáért. Nagy része volt abban a küzdelemben, amely Tisza István kormányát megbuktatta és ő kezdeményezte a képviselőházban a Fejérváry-féle daraboni-kormány ellen való élethalálharcot. Később kilépett a koalíció tagja volt. Az utóbbi időben az általános választói jog lett politikai hitvallásának gerince. Megállapította a Reformklubot, abban egybegyűjtötte a radikális választói reform minden hívét pártkülömbőség nélkül és amíg betegsége ágyba nem döntötte, minden nagyobb választójogi gyűlésen megjelent. A választójogért való küzdelem mindenesetre igen jelentékeny erkölcsei tényezőt veszített Bánffy halálával. Az ország pedig egyik legjobb fiát, az igazán önzetlen szabadelvű és demokratikus államférfiuat siratja az elköltözöttben.

MŰVÉSZET.

Zenekonzeratóriumi majális.

Hangverseny és nyári mulatság a Nagyerdőn.

Az óriási érdeklődésből ítélve, rendkívül népesnek ígérkezik városunk előkelő zeneiskolájának, a P. Nagy Zoltán igazgatása alatt álló zenekonzeratóriumnak f. hó 27-én, szombaton d. u. 4 órakor kezdődő majálisa. A táncmulatságon kívül este 6 órakor tréfás hangverseny lesz, felnőtteket és gyermekeket egyaránt szórakoztató programmal. Este fél 8 órakor magas művészi színvonalon álló hangversenyen működnek közre Uher Amadil, Unger Irén, Kulín Ilonka, S. Szabó Emma, Mező Mariska, továbbá Szücs Gergely és Hegedüs Endre II. kiművelési osztályu tanulók. Szerepel továbbá az ének- és zenekar. A tánchoz a Magyary Imre és zenekara szolgáltatja a zenét. Jegyek az intézet helyiségében (Piac-u. 26. sz.) továbbá Molnár Ferenc, Csáthy Ferenc és Antalffy József urak üzletében kaphatók. Családjegy 3, személyjegy 1 korona.

Harc a záróra ellen.

Ipartársulati közgyűlés.

A kávécek és vendéglősök ipartársulata tegnap délután rendkívüli közgyűlést tartott a Dréher-féle sörcsarnokban. A gyűlésen kimondták, hogy minden lehető elkövet az ipartársulat a záróra eltörlése iránt, mert egyrészt létérdeküket látják veszélyeztetve, másrészt pedig mert a legegyszerűsebb bánásmódban részesülnek az egyes tagok a rendőrség részéről. Ezenkívül egy fővárosi szaklap részéről ért támadással szemben bizalmat szavaztak Márkus Jenő elnöknek.

A közgyűlésen Márkus Jenő elnököt. Ottó Sándor alelnök indítványára kimondták, hogy a „Fogadó” című szaklap egyik közleményének tartalmát tendenciózusnak, roszakaraiúnak tartják és ezzel szemben bizalmat szavaznak az elnöknek.

Majd a záróra kérdése került napirendre. Kimondták, hogy a rendőrfőkapitány ama rendeletét, amely a zárórát fenntartja, megfélembeszik és tesztületileg fognak a polgármesternél deputációzni. Tudomásul vette a közgyűlés, hogy a város vezetőihez intézett memorandumban kifejtette az elnökség az ipartársulat álláspontját. Elkeseredett kifakadások hangzottak el az ellen, hogy egyes kávéceknek és vendéglősöknek díj lefizetése ellenében engedélyt adott a rendőrség a reggelig nyitvatartásra. Ez éppen a megvédeni szándékozott „közkerécs” rovására megy, mert csak a duhajkodók fizetik le a díjat, az idegen és éjjeli foglalkozást űző szolid vendégeket pedig ki kell küldeni az üzlethelyiségből, ha jön a záróra.

Több kisebb ügyet és bizalmas természetű intézkedéseket beszéltek meg a jelenvoltak.

Meg kell

érteni az Odol különleges hatásmódjának rendkívül fontos voltát: Mig más száj- és fogtisztító szerek csakis az öblítés néhány pillanatában fejtik ki a hatásukat, az Odol még utólag is, órákig a fogak tisztítása után, hat. Ezen különleges sajátága folytán az Odol megakadályozza a szájbéli erjedéses folyamatokat és a fogak megromlása ellen hat.

IRODALOM.

A Kultura Társaság irodalmi estélye.

A csütörtök esti irodalmi estély, amint jeleztük is a szezonvég egyik legsikerültebb és leglátogatottabb estélyének ígérkezik. Medgyaszay Vilma és Szász Zoltán nevével a Kultura Társaság nemcsak nagy erkölcsi diadalhoz hanem szokatlanul élénk és tömeges érdeklődéshez jutott. A közönség a jegyeket már nagyobbára elővételben vásárolta meg és előreláthatólag ünnepies színű zsúfolt ház fogadja a művészeket. Az estélyre vonatkozólag a Kultura Társaságtól a következő komünikét kaptuk: Szász Zoltán és Medgyaszay Vilma Nádor Mihály zeneszerző, a Kultura Társaság igazgatója, néhány fővárosi író és újságíró kíséretében csütörtökön délben érkeznek Debrecenbe. Az estély után az Angol királyné szállodában társasvacsera lesz, melyen Medgyaszay és Szász Zoltán tisztelői közül sokan vesznek részt. A Kultura Társaság igazgatósága felkéri a közönséget, hogy a színházban pontosan megjelenni sziveskedjenek, hogy az előadó művészeket előadás közben ne zavarják. Ugyancsak felkéri az igazgatósága a közönséget, hogy jegyeiket lehetőleg előre sziveskedjenek megváltani Csáthy Ferenc könyvkereskedésén.

Kérvényezőka karzaton

Incidens a Házban.

A Ház mai ülésének elején, amikor az elnök felállott és Bánffy bárót elparentáló beszédébe kezdett, a IX. számú karzatról valaki egy kérvényt dobott le, mialatt lekiáltotta:

— Nagyon el vagyok keseredve, kérem a képviselő urak segítségét!

A kérvény a függetlenségi párt pad-soraira esett, ahol Horváth Mihály képviselő fogta el és adta át egy teremőrnek. A kérvényben Kvaszt Sándor panaszolja el, hogy lakásbérleti szerződést kötött, de a lakásadónéja kifosztotta, kéri a Ház segítségét.

Akkor már a teremőrök levezették Kvaszt Sándort a karzatról, akit kihallgattak. Anynyira konfuz válaszokat adott, hogy átadták a rendőrségnek.

Az V. kerületi kapitányságon kiderült, hogy Kvaszt Sándor békéscsabai földmunkás és segítséget akart a képviselőktől. Kihallgatása után szabadon bocsátották.

Érdekes, hogy a teremőrök jelentése szerint a karzaton több embert figyeltek meg, különösen a IX. sz. karzaton, akik mind gyanusan viselkedtek, mintha ők is repülő cédulákat vagy kérvényeket akartak volna ledobni. Amikor látták, hogy a teremőrök és szolgák erősen figyelik őket izgatottan eltávoztak.

Szóval a Ház karzata dívatba jött, fönt ülnek a didergő fecskék és a tavaszi sorsuk jobbúlását várják Szegények. Éppen a képviselő uraktól, a magyar parlamenttől várják. Még az ország is hiába várja!

Mindenféle

Nyomtatványokat

olcsón készít

HOROVITZ ZSIGMOND

könyvnyomdája

Darabos-utca 7. sz. a.

UJDONSÁGOK

A király.

Az a meghülés, melyben a király az mult napokban, volt csaknem teljesen megszűnt és emiatt nincs szükség különös intézkedésekre. Az a kimélet és ápolás, melyre a királynak a jövőben szüksége lesz, ezzel a legulóbbi könnyű meghülésével semmiféle összefüggésben nem áll.

Már az a körülmény, hogy egy belgyógyászt, amilyen Neuser tanár, hívtak meg a királyhoz, is eléggé bizonyítja, hogy nem a király meghülése az, mely házi orvosának a figyelmét különös mértékben veszi igénybe, hanem időszerűvé vált immár, hogy a király életmódját olyanképp rendezzék meg, mely magas életkorának jobban megfelel.

Az orvosok, miután a királyt megvizsgálták, megállapították, hogy sürgős szükség van arra, hogy a királyt azoktól az izgalmaktól, melyekben az utóbbi időkben olyan gyakran volt része, teljesen megvédjék, mert ezek az izgalmak a király állapotára nagyon hátrányos befolyást gyakorolhatnának.

Végh Gyula

szücsmester, szőrmeáru szabó és szürcsabó kellékek raktára Debreczen, Főutca 42. sz.

Gyarmati-palota.

Alapítottatott 1867-ben.

A cimre tessék figyelni!

Elsőrangú, modern és legnagyobb

molykár elleni megóvó és biztosító beraktározás vállalat

Főutca 42. szám alatt. (Gyarmati-palota.)

Férfi és női szőrmés ruhákat csakis szücsmesterhez adhatjuk megóvásra.

Teljes tisztelettel **VÉGH YULA.**

Ezzel áll összefüggésben a király átköltözése a laizai Hermes-villába, a melynek idillikus nyugalmában a király magát háborítatlanul egészen a kormányzati ügyeknek szentelheti.

Az esküdtek verdiktje.

Az esküdttörzs kedd éjjel hozta meg tegnap Székely Imre sajtóperében ítéletét, így csak a legszűkebb keretekben adhattunk arról számot előző számunkban. Az esküdtek verdiktje részletesen az volt, hogy 14 rendbeli rágalmazás vétségével vádolt Székely Imrét ezek alól a vádak alól teljesen felmentették az esküdtek, mert a cikkeiben foglalt tényállításait Szávayékkal szemben egytől-egyig sikerült Székelynek bebizonyítani.

Ezen vádpontokkal összefüggő módon subsidialiter a becsületsértésre vonatkozó kérdéseket is feltették az esküdtekhez. Eme 14 kérdés közül kilencre nemmel, ötre ellenben igennel feleltek az esküdtek azért, mert becsületsértőknek talált cikkeiben olyan kifejezéseket használt a vádlott főmagánvádokkal szemben, mint pl. „maffia“, „gazember“, „aljasok“, stb. amelyeknek valóságát bizonyítani nem is lehet, de Székely meg sem kísérelte, mert ezek bármire nézve is meggyalázók.

Az esküdteknek ezen verdiktje után az a hangulat uralkodott a zsufolásig megtelt esküdtszéki teremben, hogy csak nagyon enyhe pénzbüntetéssel fogja sújani a bíróság Székelyt. Annál nagyobb meglepetést kellett, hogy az esküdtek szemmel látható intenciói ellenére négy hónapi fogsázbüntetést szabott ki a törvényszék tanácsa.

A védelem erősen bizik benne, hogy a Kuria teljesen meg fogja változtatni a törvényszék ítéletét.

(-ély.)

Lapunk legközelebbi száma a közbejött áldozócsüörtörőkü ünnep miatt szombaton a rendes időben jelenik meg.

— **Istentiszteletek.** Május 25-én prédikálni fognak: Nagytemplomban Uray Sándor lelkész, kistemplomba Szele Miklós vallás-tanár, Kecsuth-utcai templomba G. Szabó Gábor s.-lelkész, Ispotályi templomba Könyves Tóth Kálmán lelkész.

Az ág. hitv. ev. templomban áldozócsüörtörökön d. e. 10 órakor Materny Lajos főesperes végzi az istentiszteletet. Utána Nikodemusz Károly segédlelkész urvacsorát fog osztani.

— **A püspökválasztás.** Tiszalókról jelentik, hogy az egyházközség ülést tartott s elhatározta, hogy szavazatát Balthazar Dezső esperesre adja.

— **Hírek a kamarából.** A kereskedelmi és iparkamara május 23-án Budapesten országos értekezletet tartottak, melyen a debreceni kamarát dr. Rácz Lajos képviselte. Az értekezlet legfontosabb tárgya a kézműiparfejlesztés kérdése volt. A kamarák együttes felterjesztésben törekednek a kézműipar állami fejlesztését újból megindítani.

Junius hó 8-án lesz a kamarának a nyári gyűlésszünet előtt utolsó közgyűlése. A kamara új székházépítéséhez kellő tervek beszerzésére hirdetett pályázat május 31-én jár le. A pályamunkák elbírálása junius hó 6-án lesz. A bírálóbizottság tagjai a kamarai vezetőség két tagján kívül Alpár Ignác műépítész, Bierbauer István keresk. miniszteriumi műszaki főtanácsos és Schmidt Gyula építész lesznek.

Debreczeni Agrárbank Szövetkezet

PIACZ-UTCZA 79.

Kölcsönököt nyújt kezesség, betáblázás mellett, értékpapírral vagy bármely más biztosíték fedezete mellett 5, 10, 15 évre.

Elfogad betéteket a legmagasabb kamatoztatásra Tisztviselői kölcsönök életbiztosítással kapcsolatban. Felvilágosítást készségesen nyújt az intéző gazga ósága.

— **Háztulajdonosok figyelmébe.** — Rosztás István főkapitány közli a város háztulajdonosaival, hogy az udvarukon levő kutakat hozzák rendbe, mert széleskörű vizsgálatot fog tartani s ahol szabálytalanság tapasztalható, ott érzékeny pénzbüntetéssel sújta a házigazdát.

— **Ülések az ipartestületnél.** A jövő héten az ipartestületen több szakosztályi ülés lesz. E hó 29-én délután fél 4 órakor a közműves szakosztály, azután a festők a cipészek és a lakatosok tartanak ülést.

— **Hangverseny a Zenedében.** — A debreceni Zenedében a közép- és felsőosztályú növendékek haladásának bemutatása céljából vasárnap este hangverseny lesz igen érdekes műsorral. A hangversenyen szerephez jutnak Vass Jolánka, Kiss Jolánka, Neubauer Emma, Dömsödy Mária, Sziklay Ernő, Tikos Etelka, Mandel Irén, Faller Anna, Losonczy Irma, Hoffmann Pál, Greczkó Ilona, Somogyi Etelka, Györfly Margit.

— **Családi viszály miatt a halálba.** Bényei József tiszalóki gazda tegnap reggel — mint telefonon jelentették — felakasztotta magát. Bényei József tettét azért követte el, mert rossz viszonyban élt a feleségével. A mult este összeveszett az asszonyával s reggel amikor magára maradt elkövette tettét. Mire észrevették halott volt.

— **Szerencsétlenség munkaközben.** Tegnap délután a vármegyeháza lebontásánál folyó munkálatoknál dolgozott Mátyás Mózes napszámos. Amint a dolgát végezte egy rakás téglát a lábára zuhant, úgy, hogy súlyos sérülésekkel a kórházba szállították.

— **Kiesett a vonatból.** A Püspökladányból Debrecenbe haladó vonalon tegnap rémes szerencsétlenség érte Varga Katica nevű leányt. Varga Katica rosszul lett a kocsiában s hogy friss levegőhöz jusson kinyitotta a kupé ajtaját. Rosszulléte miatt nem vette észre a veszedelmet s kiesett a robogó vonatból. A vészfélszket meghúzták, mire a vonat megállt s a szerencsétlen leányt felszedték a földről. Súlyos sérülésével beszállították a debreceni kórházba.

A városi muzeum ma áldozócsüörtörökön délelőtt 9 órától 12-ig nyitva van a közönség részére.

— **A parcellázások módosítai.** Birtokmegosztások (részleteldarabolások) folytán keletkező új földrészleteket telekkönyvi elintézés előtt szabályszerűen helyrajzi számokkal kell megjelölni. Hogy ez mindazon községeknél, amelyekre nézve a telekkönyvi betétele a közforgalomnak már átadottak, a feleknek megkönnyíttessék, a pénzügyminisztérium közlelbből kiadott rendeletével utasította a m. kir. felmérési felügyelőségeket, hogy, ha felek megosztási térrajzokkal a helyrajzi számok közlése végett hozzájuk fordulnak; a bemutatott térrajzba a helyrajzi számokat hivatalból (díjlanul) jegyezzék be. E bejegyzést azonnal a körülményekhez képest azonban három napon belül kell teljesíteni. Ezen intézkedés fontos, különösen parcellázásoknál, mert így módon ezentul a nagyobbarányú részleteldarabolások helyrajzi számozásánál bekövetkező későbbi nehézségeknek idejében elejét lehet venni.

— **Berlini szépségesték az Arany Bika mulatóban.** Előadás kezdete 9 órakor.

— **A csipkekiállítás és az iskolák.** Az iparkamara kiállítás termében (Fő-utca 89.) Szécsén Ferencné és Nagy Ida urhölgyek által rendezett csipke és himzés kiállítás mint oktató eszköz is kiváló szolgálatokat tesz. Ezig a Nőipariskola, a Svetits-leánynevelő növendékei tekintették meg és ottan szakzerű utmutatás mellett ismerhették meg a legkülömbözőbb munkatechnikákat. A kiállítás rendezői csupán azt kérik azon leányiskoláktól, melyek még látogatni kívánják, hogy látogatásuk jóelőre jelezzék és az időpontban állapodjanak meg, mert nagyobb tömegek egyszerre a terembe nem férhetnek be.

A kiállítás megtekintése mindenkire nézve díjlan és semmiféle vételkényszerrel senkire nem erőltetnek.

A kiállítás szakavatott látogatói különös elismeréssel adóznak a Nagy-nővérek által készített, pompás mintagazdagságu vert-csipkék iránt, melyeknél egyrészt a régi magyar kiváló minták után dolgozva, de másrészt elsőrendű modern tervezőművészek által készített tervezetek után is valóban nagyon kiváló eredményt értek el.

— **A gyermeknap eredménye.** A napokban megtartott gyermeknapok bevételét tegnap számlálták össze. Az eredmény, sajnos, nem valami nagy, mert mindössze 216 korona 98 fillér, míg ezzel szemben tavaly a gyűjtés 300 koronán felül volt. Ez a nagy visszaesés évről-évre mutatkozik. Az emberek már kiábrándultak a Ligából, mert a nagy felbuzdulás súlyos adókat rótt a közönségre. Ezt pedig megunták az emberek. Hogy a mérleg helyreálljon, helyes volna két évre a gyűjtést beszüntetni s akkor a Liga ismét visszanyerné nimbuszát, amely kétségtelenül megilleti s amely most homályosodni kezd.

— **Külföldi érdeklődés a debreceni munkáskertek iránt.** A debreceni munkáskertek intézménye, amelynek híre a világsajtó révén már egész Európát bejárta, mindig fokozottabb érdeklődést kelt. Ma az osztrák földmívelésügyi miniszter kiküldötte Portele osztrák földmívelésügyi miniszteri tanácsos látogatta meg a debreceni munkáskerteket. A m. kir. földmívelésügyi minisztérium részéről Tervej miniszteri tanácsos és Liphay osztálytanácsos kísérték őt Debrecenbe, ahova a déli vonattal érkezett; a kora délutáni órákban Szántó Győző gyáros a munkáskertek alapítója, dr. Rédei Rezső kertegyesületi titkár és dr. Száll László gazdasági akadémiai igazgató helyettes társaságában sorra járták a kertkoloniákat. Portele miniszteri tanácsos mindenütt tetszésének adott kifejezést a látottak felett és nagymértékben méltányolta a debreceni magyar utörő intézményt, amelyet igen üdvös szociálpolitikai alkotásnak jelzett s amelynek révén Magyarország e téren Ausztriát megelőzte. Azután a gazdasági akadémiaát látogatta meg, melynek berendegettsége és színvonala szintén őszinte tetszését nyerte meg. Holnap a Hortobágyra rándul ki, ahol a Hortobágy hasznosításának a kérdését is tanulmányozza.

Nyomdába tanulónak felvétetik egy fiu.
Piacz-utca 12. sz.

Táncmulatsággal egybekötött kettős hangversenyt rendez f. hó 27-en szombaton d. u. és este a Nőth zenekonszervatóriuma a Royal disztermében. A d. u. fél 4-kor kezdődő hangversenyen az I-ső II-ik és III-ad éves növendékek fognak szerepelni; kiket igen érdemes lesz meghallgatni rövid tanulási idejükhöz mérten tett haladásukért. Este 8 órakor a közép és kiművelési osztálybeliek lépnek fel; kik közül Rosner Erzsike, Balogh Berta és Mauk Emilia, mint a cimbalom tanzak legképzettebb növendékei iskolázott játékkal művelzetet fognak nyújtani. A zongora és hegedű számok is kiemelkedő pontjai lesznek a koncertnek. Az esti hangversenyt tánc követi, melyre beléptijegyek és műsorok díjtalanul kaphatók Schmidt S. hangszerüzletében. Piac-utca.

Bezárt iskola A 2. számú gazdasági ismétlő iskolát Kovács József polgármester bezáratta. Erre az intézkedésre az adott okot, hogy az igazgató családjában valamelyes megbetegedés fordult elő.

Halottak. Az állami anyakönyvi hivatalnál tegnap a következő haláleseteket jelentették be: Vida Irén ref. 18 hónapos, Zaker Juliánna ref. 11 hónapos, Juhász Mihály r. k. 79 éves, Kállai Ferenc ref. 12 éves, Magyar Józsefné ref. 67 éves, Nyiri Erzsébet ref. 21 napos, özv. H. Nagy Ferencné ref. 87 éves, Kerekes József ref. 51 éves, Pokol Imre 51 éves, Pokol Imre g. kath. 21 éves, Nagy Eszter ref. 43 éves, Morás Eszter ref. 4 éves.

A szanatóriumi multság. Városszerte óriási az érdeklődés a szanatórium-egyesület mulatsága iránt, amely június hó 1-én lesz a Nagyerdőn. A rendezőség mindent elkövet a multság sikere érdekében. A debreceni uritársaságok legszebb hölgyei már többször tanácskoztak afölött, hogy mily kellemes szórakozni valókkal tegyék feledhetlenné a június elsejei multságot. Igen érdekes műsorral tartják meg a kabaré előadást, amely után táncmultság lesz. A Dobos-pavillonban különféle sátrakat állítanak fel, ahol a debreceni szép asszonyok virágot, pezsgőt és cukrászati dolgokat fognak árúsítani a jótékonyág szent nevében.

Cirkusz. A Gazdag-féle cirkusz minden este gazdag műsorral szórakoztatja a közönséget. Meggyőződünk róla, hogy úgy a személyzet, mint az idomított állatok (lovak és kutyák) nem mindennapi iskolázottsággal és precizitással mutatják be produkcióikat. Sajnos, hogy a kellemetlen idő miatt egy-két napig kis közönség nézhette végig az előadásokat. Reméljük, hogy az igyekvő és előzékeny igazgatót a remélhető melegebb napok kárpótolni fogják.

Máthéi János vízvezeték, fürdőberendezés és csatornázási vállalata. Elvállalja az udvar szakszerű csatornázását a kaputól befelé, kívánat szerint, kőagyag beton vagy öntöttvascsövekkel Tetővíz lefolyó udvari vezeték bekötését a csatornába. Fürdőberendezés, angol closet felszerelését. Jótállással jutányos áron. Műhely és iroda: Darabos-utca 54. sz. Minta üzlet: Egyháztér 5. szám. Telefon szám 321.

TÁVIRATOK.

Monis miniszterelnök állapota.

Páris, május 24. A miniszterelnök állapota annyira javult, hogy az orvosok véleménye szerint már túl van minden veszélyen.

Felrobbant gránát.

Köln, május 24. Az elzerboni gyakorlótéren a 7-ik dragonyosered egy katonája magával vitt egy gránátot a barakba, mely felrobbant, egy katona meghalt, másiknak

karját szakította le, harmadiknak szemét ütötte ki. Egy másik ezredben hasonló robbanás történt, egy őrmester meghalt, két katona súlyosan megsebesült.

Oroszország a Balkánon.

London, május 24. Az orosz kormány előterjesztést tett a hatalmaknál, hogy Montenegrót török támadások ellen védelmezzék meg. Az orosz akció itt nagy feltűnést keltett.

A repülőverseny áldozatai.

Páris, május 25. Reggel óta óriási közönség tolong a hadügyminiszteriumhoz, Berteauxnak ravatalra tett holtteste előtt elvonuljon. Monis állapota teljesen kielégítő és felgyógyulását biztosra remélik.

Kifutó fiu fizetéssel felvétetik
lapunk szerkesztőségében

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat)

Budapest, május 24.

5—10 fillérrel kisebb áron elkelt (50 kilogrammonként) 8000 mm. buza.	
Rozs, zab tengeri változatlan volt.	
Az árak 50 kilogrammonként	
buzamáj.	12'03—12'05.
buza okt.	11'24—11'30.
rozs okt.	09'38—09'36.
zab május.	—'—'—'—'.
zab okt.	7'72—'—'—'.
Tengeri máj. 1911.	6'44—06'45.
Tengeri juli 1911.	6'40—'—'—'.

Értéktözsde. Osztrák hitelrészvény 644'25
Magyar hitelrészvény 814'—.

REGÉNY.

A régi jó világból.

Folytatás.

Kinek mered te azt mondani, hogy a pénzt kiszedte, te haszontalan naplopó, te gézengúz korcsmatámasztó? Azt hiszed, hogy mi is olyan semmirevalók vagyunk, mint nyomorult magad hé, ki az árvák filléreit elpredádod? Takarodjál innen, te lusta léhűtő, mert úgy kidoblak, mint egy döglött kutyát, te nagyszájú, szélkergető, te! gallérijánál fogva Nádverőt, ki az előbbi csaltanástól még mindig nem birt biztos álláspontot találni lábainak.

— Adja ide pénzemet és megyek. — Most pedig eressen el, különben én velem lesz baja! — mondá amaz fuldokló hangon, igyekezvén kiszabadulni az asszony kezei közül, melyek mint a vaspánt, kapcsolódtak nyaka körül.

— A te pénzedet? te hitvány ágról szakadt? te rongyos semmiházi? Te kerestéd-e azt a pénzt, hogy a magadénak mondod? Az árvák pénze az, amelyhez jóra való ember kezét sem érteti, te pedig a torkodon öntöd le, elpazarlod, te telhetetlen tót bocskor, te lyukas kulacs te, te! Mindjárt pusztulsz innen, vagy körmeimmel ásom ki szemedet! Ne félj! az árvák nem fognak

megkárosodni általunk, te pedig mondom pusztulj, ahonnan jöttél! — kiáltá az asszony vad ordítózással és miután jobbról is, balról is hatalmasan megnyaklevesezte, olyan egyet lódiott hosszú termetén, hogy kifordult a szobából, azt sem tudva, testének melyik részével éri előbb a földet.

— És maguk is bíró uramék, mit tájták itt a szájukat? Látják a szerencsétlenséget, amely érti! A láda üres! Megloptak, ez az egész és ennél többet ítélet-napig sem látnak! — mondá, a bírákhoz fordulva.

— Igen, de mikor a ládát bezárva találtuk, a kulcs pedig a ládában volt! Nem tolvaj lopta ezt el! — bátorkodott a jegyző odavetni, mialatt lehetőleg messzire húzódtott el azon körüli, meddig Zsuzsi asszony karjai érhetek.

— Nem tolvaj? Akkor hát kend lopta el notárius uram! Mert azt ugyan maga sem hiszi ugy-e, hogy becsület dolgában fölér Pozsát Józseffel? No merje csak azt mondani, hogy igen? — mondá az asszony ököre szoritott kezekkel.

— Dehogyan mondom, dehogyan mondom, csak hogy nekem, mint a helység hiteles jegyzőjének, kötelességem kimondani, hogy itt idegen tolvaj nem járhatott! — kockázta a jegyző még egyszer mondani és maga is csodálkozott, hogy bátorsága volt ehez.

— És nekem mint Pozsár József hites feleségének, kötelességem kimondani, hogy tüstént takarodjék ki a házból és menjen kaza, feküdjék le és aludja ki magát, mert megint olyan részeg, hogy nem tudja mit beszél, érti? Mondom takarodjék innen! — mondá az asszony egyik kezét az ajtó felé kinyujtva, mit a jegyző annyira megértett, hogy szélsébséggel ott is termett és onnan kiáltá vissza:

Még az éjjel a szolgabírónak jelenlem fel az egész ügyet — és ezzel már kinn is volt az ajtón és abbéli félelmében, hogy zsuzsi sarkában van, szaladt, amint csak birt, meg sem állva hazáig.

— Hallották bíró uraimék. Az egész dolog a szolgabíró elébe fog kerülni. Látják amit léttak és tudják, amit tudniok kell. Aki pedig azt mondja, hogy mi ebbe a ládába kezünket tettük, az mind semmire való gazember — mondá aztán a bírákhoz fordulva határozottan.

— Hogy is gondolhatja azt felőlünk Zsuzsi néni? Adja Isten, hogy jóra forduljon a dolog! — mondák a bírák megilletődött hangon és fejcsóválva hagyták oda a házat.

XVIII.

Pozsár József még mindig állával a botra támaszkodva ült a padon! Szegény ember!

Azt sem tudja, mi történik körülötte. Feje oly zavart és arca olyan halvány.

Közelebb a halálhoz, mint az élethez. Nem csuda.

Mikor maga Zsuzsi asszony, az erős lelkű Mokányné alig birt magához térni a nagy fölindulástól!

Még mindig úgy áll az üres láda előtt, arccal az ajtó felé fordulva, amelyen a hites bírák távoztak.

Fullasztó csend borong a szobában. Csak a fali óra egyhangú ketyegése hallatszik.

Az is oly szomoruan kong; meg a mélyen leégett gyertya is olyan halványan világít maga körül.

Oh! a nagy szomorúság ül ott minden tárgyon, ahol a szerencsétlenség a szívekbe vette be magát.

Legelsőben is Zsuzsi asszony nyeri vissza lélekjelenlétét.

A magába való málázás nam szokása.

Ha egyebet nem tesz, hát veszeedik valakivel.

— És kend is, hogy tudott férfi létere igy meg'jedni? Még most is úgy ül itt, mint a vesztőházban! Igaza van az embe-
reknek, ha rosszat sejdítenek felőlünk, mikor
ugy bűnös képpel látják! — kezdí, férje
mellett helyet foglalva a padon.

(Folytatjuk)

Saját szabadalmazott gőzgéppel

poloskairtást felelősséggel

ugyszinte lakások pormentesítését is, villany porszívó géppel elvállalom.

KISS GYULA, Csapó-utca 44. sz.

Parkett-kötést villany parkett-géppel szolid árban vállalom. Telefon 878. sz

Telefonszáma: 321.

Máthéi János

légszesz, vízvezeték, csafornázás központi gőzfűtés és fűrdőberendezési vállalkozás.

Műhely és iroda: Darabos-u. 54.

Modern tüzel: Egyháztér 5. sz. a.

(Nagytemplom mellett), ahol elegáns

háztartási jégszekrények

különböző nagyság és kivitelben I-ső rendű gyártmány, jutányos áron beszerezhetők, jóállás mellett. Javítások díjlanul eszközöltek.

Ugyanott díszes és célszerű mo-

sogató asztalok, szoba-kiosettek, fűrdőkádák, fűrdőkályhák, mosdók, closetek, bidetsek és egyéb fűrdőszobai piperecikkek, szőlőpermetezők és mindenféle bádógárak nagy választékban kaphatók.

Minden nagyhangú hirdetésnél jobban beszél a személyes meggyőződés, kérem az érdeklődőket üzletem megtekintésére.

Bártfa-Fürdő.

(Sáros-megye)

Posta-, távirda-, távbeszélő és vasuti állomás.

Fürdőidény: Májustól Szeptember közepéig.

A Kárpátok Beszkid nevű hegyláncolatának déli lejtőjén 382. m. magasságban gyönyörű 6000 hold szűles fenyves erdővel környézett hegyek által védett völgyben fekszik. Bártfa-fürdő, mint kimagasló kárpáti klimatikus gyógyhely is szerepel. Rendkívül jó gyógyeredményt mutat fel Bártfa-fürdő női bajnái, sápkór, vérhiány minden alakjainál, gégelegcső, tüdő, gyom r, bél idült hurutjainál, oly idegbajoknál és gyengeségeknél, melyek vérhiányon vagy kimerülésen alapulnak; görvély- és angolkór; tüdőbetegeknek kitűnő szolgálatot tesz Bártfafürdő balsamos éghajla, végül utókúra gyanánt karlsbadi, marienbadi, halli, lipiki fürdők használata után.

A részvénytársaság szállodaiban és magánvillákban 1540 kényelemmel berendezett szoba áll rendelkezésre. Szobaárak naponként 2-8 koronáig; hetenként 20-50 koronáig. Nagyobb lakások egész évadra 200-600 koronáig bérelhetők.

A lakások részben konyhával is el vannak látva. Piac naponként helyben. A fürdőben van több vendéglő, cukrászda.

Lakás az évad elején június 20-ig és végén, augusztus 20-tól kezdve a részvénytársaság szállodaiban és pedig: „Deák-szálló“-ban és az „Erzsébet-szálló“-ban 30 százalékkal olcsóbb. Szénsavas telített szénsav-fürdők és vasláphozzáttétes fürdők, ásványvizkurák kitűnően berendezett elsőrangú kéz vizgyógyintézet, savó- és kefir-kúra. A fürdőigazgatóság legújabbán bevezette a Penzi-rendszert, amely szerint az elő- és utóidényben egy személy teljes ellátása és lakása csak 8 koronába, a főidényben csak 12 koronába kerül. A penzió-rendszerrel lehetővé van téve, hogy mindenki rendkívül olcsón tölthessen néhány hetet hazánk egyik legkisebb fürdőjében, ahol minden előnyt és kényelmet talál. A fürdőre vonatkozó mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál

A fürdő igazgatóság
Bártfa-fürdőn.

Honi ipar!

Telefon
691.

elismert

legjobb, legelegánsabb és legolcsóbb
hazai gyártmány.**Turul Cipőgyár** r.-t.
Temesvár.

A monarkia legnagyobb cipőgyára.

Fiókraktár: DEBRECZEN.

Piac-utca 48. sz. Szent Anna-utca
sarkán.

130 saját kül- és belföldi fiókraktár.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

18,000 pár heti gyártás.

Apró hirdetések.

28 krajczárért fejel férfi vagy női harisnyat BENYÁTS EMIL villanyerőre berendezett harisnyagyára. Debrecen, Tiszapalota.

Szülőoltványok 2 éves gyökeresoltványok I-ső osztály szokványminőségben, nagy mennyiség és választékban szállít Reitter József szülőoltványtelep tulajdonos Lovrin. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Fajbaromfi, fajbek, nyulak, diszgalambok, madarak, élő méhek stb.-ről érdekes és nélkülözhetetlen árjegyzéket küld bérmentve Diana-telep, Tar (Hevesm.)

Ákacszőlőkarót, I. rendű, 2 méteres, 20,000 db. egészben, vagy részletekben elad a hosszupályi-uradalom tisztartói hivatala. Hosszupályi (Bihar.-m.)

Csizmadiamesterek csizmaszárba való papirost kiló és mázsánként olcsón beszerezhetik Horovitz Zsigmond papirtüzetében Piac-utca 12.

Elegánsan butorozott különbejárati utcai szoba villanyvilágítással Darabos-utca 7. sz. alatt kiadó.

Kifutó fiu lapunk szerkesztőségébe felvétetik.

Házmesternek kerestetik gyermektelen házaspár fizetéssel. Cim a kiadóhivatalba.

Egy rollós ajtó betéttel és kétszárnyú üveg-ajtóval eladó. Bővebbet Darabos-utca 7. sz.

Egy vasúst, ipari célra nagyon alkalmas, eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Feltalálók, bármely eszmét olcsón kidolgozom szabadalmaztatásra. Ems. Petrozsény, Deák-bánya.

Postakosár fajalma franko 2:50 korona. Elek Kálmán, Sajószentpéter.

Indiai fogcsepp, a legmakacsabb fogfájást is megszünteti, ára 70 fill.

Tyukszem irtó, 2-3 nap alatt minden bört keményedést megszüntet, ára 70 fillér.

Fagybalzsam, a legerősebb fagyást és az ezzel járó viszketettségét azonnal megszüntet, ára 70 fillér. A fentiek csakis a

Balás Ödön utóda

HARSÁNYI LAJOS

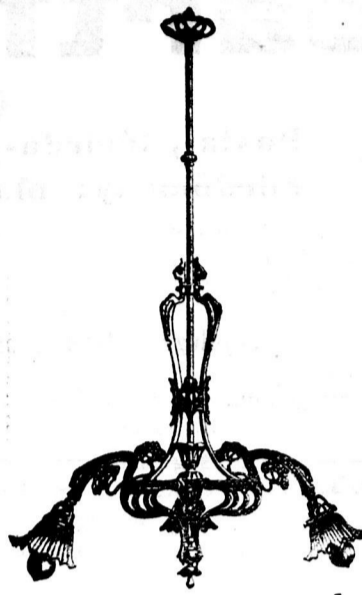
„Reménységhez“ címzett gyógyszerárában **DEBRECEN, Csapó-u. 18. sz. alatt kaphatók.**

„**H-i-i-t?**“ — Papa megengedte! Hisz' valódi **JACOBI**-féle **Antinicotin**-cigarettafüvelek fadozoban!

Vigyázzon! Csakis a „**JACOBI**“ jelzéssel valódi!

Üzlet áthelyezés!

A Magyar Fém- és Lámpa-Áru-Gyár
Részvénytársaság raktára
üzlethelyiségeit

1911. május 1-én

a Piac-utca és Új-utca sarkán épülő
új Wiener-féle palotába
helyete át.

Költözködés miatt mérsékelt árak!

Gömör-rozsnyói vasas gyógyfürdő és hidegvizgyógyintézet a Tátrák alján fenyvesek között.

Klimatikus gyógyhely, 400 méternyire a tenger színe felett, a szelek ellen teljesen védett kies fekvésű csucsmi völgyben, az 1290 méter magas Ökörhegy alján. Javalva: a női ivarszervek bántalmánál, egyéb női bajoknál s következményeinél; a vérrendellenes összetételű alapuló betegségeknek (vérszegénység, sápkór); súlyos betegségek utáni elgyengülések esetén; görvély és angolkór; idegbajoknál; tengeri fürdő után utókuránál stb. stb. Egyenletes és kellemes hőmérséklet (18—22°) Pormentes, ozondu fenyves levegő, gondozott sétányok, villamos világítás. Pensio rendszer. Vasut-, posta-, távirda- és telefonállomás helyben. Kitérő vasuti összeköttetés mindenfelől.

Közeleli kiránduló helyek:

Krasznahorka vára a világhírű Andrássy-mausoleummal, Betléri káptély, Szulovai vadaskastély, Dobsinai jégbarlang. Aggteleki és Szilicei cseppkőbarlang, világhírű Sztracsenai és Szádellői völgy, Murányi vár. Fürdő-orvosok:

Dr. Hajcsi Sándor és Dr. Heincz Hugó.
Bővebbet: **A fürdőigazgatóság.**

Minden a szakmába vágó jobb kereskedésekben kapható.

Világhírű
SULEIMAN
Gummisarok
a koronajegygyel.

Főraktár Ausztria-Magyarország részére:
Hermann Hirsch-cég Wien VII/3.

FÉLIX-gyógyfürdő

Téli és nyári gyógyhely.

Nagyvárad mellett.

Európa leggazdagabb kénes hévíz-forrása, víz hőfoka 49. C. 17 millió liter napi mennyiség.

Csusz, köszvény, ischiás, izzadmányok és női betegségek ellen.

1909. évben 9200 beteg hagyta el gyógyultán és javultán a páratlanul hatásos Félix-fürdő gyógyforrásait, tükör-kád, iszap mód és szénasavas fürdők, 250 kényelmes lakószoba, társalgó, zongora- és olvasóterem, kitérő vendéglők, állandó elsőrendű cigányzene, vasárnaponként katonazene, tennispálya, gondozott sétautak. 400 holdas park és fenyveserdő, 16 személyvonat közlekedik május 1-től a Félix-fürdő állomására naponta.

Posta, távirda, interurban telefon.
Prospektust küld az Igazgatóság.

Curtaxe és zenedij nincs.
Egész éven át nyitva.